2. El cost de la vida i una economia justa

Tot i que les desigualtats no s'estan reduint com caldria, els avenços econòmics aconseguits han fet que avui Espanya estigui en millor situació que els països del seu entorn en termes de creixement, creació d'ocupació, reducció de la temporalitat, SMI o protecció social. A nivell internacional, després del parèntesi que va suposar la pandèmia, sembla que torna l'hegemonia de les idees neoliberals. Aquesta vegada no venen de la mà del globalisme, sinó aliades a una regressió reaccionaria identitària i nativista que pretén fer retrocedir varies dècades els drets socials, de gènere i culturals. El context econòmic ve marcat per una inflació creixent provocada pel augment del preu del petroli, que té el seu origen en les guerres i especialment en la guerra d'EU contra Iran. Són preocupants els efectes que pot tenir la pujada de tipus d'interès que estan engegant els bancs centrals, que incrementarà el cost del deute públic i segurament agreujarà la inflació en comptes de reduir-la com es pretén.

En aquest context, les polítiques progressistes han d'anar orientades a assegurar a totes les persones una vida digna en la que l'habitatge, la sanitat i l'educació de qualitat estiguin garantides. Per evitar que la pujada de preus dels carburants es converteixi en inflació, cal implementar polítiques que actuïn sobre l'arrel del problema i que la vegada impedeixin pujar els preus als actors socials que els decideixen. Ens comprometem a continuar garantir que les bones dades macroeconòmques d'Espanya puguin repercutir en la millora de la qualitat de vida i el poder adquisitiu de les classes populars, mitjançant el creixement de l'ocupació, de les pensions i del salari mínim tal com han estat fent els Governs de Coalició Progressista, sense renunciar en cap cas a canviar el model productiu i reduir les desigualtats.

L'economia avui dia està més que mai condicionada pel canvi climàtic. La lluita contra la pobresa i la desigualtat no són incompatibles amb retrobar l'equilibri climàtic, és més, el model industrial del nostre país només serà viable de la mà de l'economia verda i la neutralitat climàtica. No és només una necessitat ambiental, també ha de ser l'eix vertebrador del creixement del futur i un element indispensable per assegurar la sobirania del nostre país. La reindustrialització verda, l'eficiència energètica, l'economia circular i la innovació tecnològica són avui el gran motor per modernitzar el nostre teixit productiu, atraure inversions d'alt valor afegit i crear llocs de treball de qualitat, estables i ben remunerats.

Paral·lelament s'ha d'avançar en un model de fiscalitat més just per garantir uns serveis públics de qualitat a la ciutadania. Les pràctiques de reducció impositiva practicada en alguns països s'han mostrat no només nocives en termes de desigualtat entre ciutadans, també són un llast pel creixement econòmic i un risc per la democràcia. Per això hem d'aprofundir en mesures efectives que gravin els grans patrimonis que sovint han estat capaços de defugir el pagament d'impostos i especialment els ultrarics. No s'ha d'oblidar la importància de fiscalitat verda per fer efectiu el principi de qui contamina paga o el reforç de la imposició sobre qualsevol pràctica que desviï l'ús de l'habitatge residencial

cap a altres usos o que afavoreixi l'especulació i la concentració de propietat. En definitiva, una fiscalitat en favor del 99%, ecològica i justa.

En l'àmbit laboral perseguirem la reducció de jornada i una millor conciliació. S'ha desmentit completament el mantra de que les pujades de salari mínim generen atur i queda desmentit que la reducció de la jornada laboral redueix la productivitat. Seguirem treballant per la qualitat de l'ocupació perquè aquesta és condició necessària per garantir una economia estable i productiva.

2.1 Un model econòmic ambientalment sostenible i socialment just

- Escala sostenible. La dimensió de l'economia s'adapta a la capacitat dels ecosistemes de proveir de recursos i absorbir residus.
- Distribució justa. La distribució de l'excedent entre els actors econòmics ha de ser tal que els treballs garanteixin una vida digna, però també que les persones que no treballen puguin tenir-la.
- Millorar la qualitat de vida per a tothom. El creixement econòmic deixa pas a allò que realment importa a la gent, com l'habitatge, la salut, el benestar, l'ocupació segura, el temps lliure, la fortalesa comunitària i l'estabilitat econòmica.
- Canvi en la forma de consumir. El foment de l'ús per davant de la possessió. El foment de la provisió de serveis en lloc de productes. La implantació de les 4R (reutilitzar, reduir, reciclar i recuperar) i el foment de la tendència cap a una economia el més circular possible.
- Economia baixa en carboni, transició energètica cap a les renovables, l'eficiència i l'estalvi. Augment dels llocs de treball dels sectors de l'estat del benestar i R+D.
- Apostar per la diversificació sectorial progressiva del model productiu per superar l'excessiva dependència de determinats sectors, fomentant la indústria i l'activitat econòmica innovadora i socialment útil.
- Enfortir les relacions de col·laboració i cooperació per aconseguir una societat més cohesionada, solidària i resilient.
- Definir i calcular sistemàticament nous indicadors alternatius al PIB per mesurar el benestar social, la qualitat de vida i la bona salut mediambiental amb criteris de sostenibilitat.

2.2 Cistella de la compra i lluita contra la inflació

Tot i les pujades anuals de l'SMI, l'excepció ibèrica aconseguida pel Govern o les targetes moneder per paliar l'encariment de la cistella de la compra, l'adquisició de béns de primera necessitat continua sent una despesa de difícil assumpció per bona part de la ciutadania. La inflació, que fa pujar els preus de la compra, s'emporta una bona part del pressupost de les llars, mentre els marges de beneficis de les grans empreses només fan que augmentar. El Govern va impulsar el PVPC (Preu voluntari per al Petit Consumidor), amb un preu regulat de l'electricitat, que permet l'accés al bo social amb descomptes per les famílies vulnerables Tot i això, calen mesures més ambicioses per

tal de que les factures i accés a béns de primera necessitat no siguin una angoixa més per la ciutadania.

La inflació és un fenomen econòmic que afavoreix l'apropiació d'excedent d'aquells que tenen el poder per a canviar els preus. La lluita contra la inflació és una política progressista sempre que es faci amb criteris socials, és a dir no culpant les persones amb situacions de vulnerabiltiat i evitant la espiral inflacionària a base d'erosionar el seu poder adquisitiu. Tampoc és progressista (ni pràctic) lluitar contra la inflació pujant els tipus d'interès per provocar recessions.

- La creació d'un observatori de preus amb participació pública i social que determini les raons de les variacions de preus, establint qui està generant tensions per tal d'obtenir guanys excessius
- Impulsarem la creació, amb la col·laboració de totes les administracions, d'una empresa pública d'alimentació, amb una xarxa de supermercats públics, que distribueixi productes saludables, ecològics i de proximitat. Es treballarà amb les cooperatives de consum sense ànim de lucre.

- Topar el preu de l'electricitat, sobre tot controlant el preu del gas amb fórmules semblants a l'excepció ibèrica, per evitar que l'augment basat en la cerca de beneficis extraordinaris de les companyies elèctriques erosioni els salaris i obligui a augments per mantenir el poder adquisitiu.
- Aplicació de mesures fiscals enèrgiques per evitar que l'augment del preu dels carburants es converteixi en inflació subjacent, però evitant que aquestes mesures es cronifiquin i esdevinguin un incentiu per l'ús dels vehicles privats
- Control de preus en els mercats amb tendència a convertir-se en especulatius.
- Aplicar mesures estructurals de transformació total la cadena alimentària, des de la producció primària fins la distribució final, per evitar que actuï de multiplicador i transmissor de la inflació. Una mesura complementària por ser el foment dels menjadors escolars gratuïts que permet a les famílies vulnerables reduir la despesa en menjar.
- Promoure clàusules d' actualització de convenis que permetin mantenir el poder adquisitiu sense disparar l'espiral inflacionària.
- Blindar la revalorització anual de totes les pensions amb l'IPC real i impulsar-ne la incorporació a l'article 50 de la Constitució.
- Crear mecanismes de penalització de les rendes parasitàries que no afegeixen valor però fan augmentar els preus.
- Mantenir preus baixos al transport públic i els subministraments públics.
- Garantir els serveis essencials gratuïtament per compensar la pèrdua de poder adquisitiu.
- Aclarirem les regles de fixació de l'SMI per evitar que es pugui compensar i absorbir amb els complements salarials.

Regular i impulsar un nou model financer que prioritzi l'interès social

Des dels anys vuitanta, la financiarització de l'economia i la lliure circulació de capitals han permès a la banca escapar del control democràtic. La crisi del 2008 ho va deixar clar. La manca de regulació i la connivència entre poder financer i poder polític van acabar en un rescat bancari de més de 60.000 milions d'euros d'ajudes públiques, la major part de les quals no s'han recuperat. Aquell rescat no va fer arribar el crèdit a famílies i empreses. Avui la gran banca torna a batre rècords: ha guanyat 29.200 milions fins al setembre, impulsada per uns tipus d'interès que ofeguen les famílies hipotecades. Cal un nou model financer que posi l'interès social per davant del benefici dels accionistes.

- Prioritzar, reforçar i promoure l'ús del sistema de finances ètiques i cooperatives.
- Recuperar el paper de les caixes d'estalvi limitant-ne l'activitat a un àmbit de proximitat i assegurant-ne una gestió democràtica i ciutadana i controls també democràtics i ciutadans.
- Comprometre les entitats financeres, especialment les que van rebre diners públics durant el rescat a permetre la portabilitat de les hipoteques de variables a fixes.
- Sotmetre els bancs privats a una estricta regulació per evitar que excedeixin un cert volum, limitant-ne les activitats especulatives i separant la banca comercial de la banca d'inversió.
- Reinstaurar les limitacions tradicionals de l'activitat bancària, com són la separació entre banca comercial i banca d'inversió, la prohibició de donar crèdit a la borsa i l'obligació de consolidar en el balanç totes les societats satèl·lits (SIV).
- Prohibir a la borsa les pràctiques que de sempre se sap que són nocives (venda a crèdit, compra a crèdit, etc.) i de les inventades recentment, com els productes derivats i els sintètics.
- Establir taxes que gravin fortament les operacions sense període de maduració i especialment les relacionades amb el mercat intradia a la borsa.
- Impulsar l'existència de moltes llicències bancàries en mans de bancs petits que competeixin entre ells i que en cas d'incompliment normatiu puguin ser tancats sense causar risc sistèmic.
- Crèdits consum: Aprofundir en la regulació de crèdits al consum i transposar la Directiva (UE) 2023/2225 per regular la concessió de crèdits ràpids creant un registre d'empreses que operen en aquest mercat, establint criteris per definir què es considera un préstec usurari i sotmetent aquestes empreses al control i la supervisió del Banc d'Espanya.
- REDAL: Aprovarem una llei contra les clàusules hipotecàries *Redito ad Libitum*: fórmules errònies, subamortització oculta i paranys com la quota creixent, que han deixat milers de famílies amb la pràctica totalitat del deute en alguns casos després de vint anys pagant. Com ja es va fer amb les clàusules sòl, els bancs hauran d'oferir una via de reclamació extrajudicial gratuïta, amb quotes assumibles i l'opció d'anul·lar la clàusula. Si el banc s'hi nega, el Banc d'Espanya resoldrà en dos mesos amb un dictamen vinculant.

Crear una banca pública

La concentració del sistema financer en unes poques entitats financeres, així com el deficient disseny del sistema monetari a la zona euro, permeten als bancs sotmetre els estats a un xantatge permanent. Durant molts anys s'ha fet creure que la gestió pública era inherentment ineficient, no obstant això, la crisi financera ha demostrat la falsedat d'aquesta premissa. Enfront d'aquesta situació cal impulsar un nou model financer que tingui com a prioritat l'interès social enfront dels beneficis privats dels accionistes.

La creació d'una banca pública constitueix un instrument de poder en mans de l'Estat que li permet superar la pressió dels mercats financers privats sobre l'economia nacional i permet impulsar polítiques de caràcter social i estratègic.

La direcció d'un banc públic ha de gaudir d'uns estatuts que reflecteixin l'equilibri entre la gestió tècnica i eficaç i la vocació de servei públic que ha de tenir aquesta entitat.

- Impulsar el crèdit tenint com a prioritat l'interès social i les inversions a llarg termini de caràcter estratègic i controlar els fluxos financers per reduir els capitals que s'amaguen als paradisos fiscals.
- Utilitzar el tipus d'interès de forma progressiva, rebaixant els costos financers a les famílies amb dificultats i a les petites empreses i autònoms.
- Accedir a les línies de crèdit del BCE a tipus d'interès preferent, sense necessitat d'ajudar-se dels mercats privats de deute.
- Mobilitzar els recursos financers suficients per recuperar el control dels sectors estratègics de l'economia i incentivar el desenvolupament d'activitats productives sostenibles, apostant per una renovació del sistema energètic.
- Impulsar la creació d'una banca postal pública integrada a Correus, inspirada en el model de BancoPosta d'Itàlia, que operi com a patrimoni separat i supervisat pel Banc d'Espanya. La seva activitat es limitarà a la prestació presencial i universal de serveis financers bàsics, com un compte sense comissions, la retirada d'efectiu i els pagaments, amb prioritat per als municipis sense oficina bancària, i a la comercialització d'instruments d'estalvi públic garantits. En aquest marc, l'ICO emetrà instruments d'"estalvi postal" amb garantia plena de l'Estat, que es comercialitzaran en exclusiva a través de la xarxa de Correus, seguint l'exemple de la Cassa Depositi e Prestiti d'Itàlia. Aquest estalvi s'invertirà en el desenvolupament del país, amb prioritat per a l'habitatge assequible i la cohesió territorial, amb traçabilitat i transparència sobre la destinació dels fons.

Garantir la sostenibilitat de les polítiques socials i de salut

Les retallades de la dècada passada, imposades en nom de l'austeritat, van afeblir els serveis més essencials. La pandèmia en va evidenciar el preu i va obrir una etapa de recuperació, però aquest impuls corre el risc d'aturar-se. Les noves regles fiscals europees tornen a exigir retallar dèficit i deute. La pressió per disparar la despesa militar competeix pels mateixos recursos. I la pujada de tipus encareix els interessos del deute. No podem permetre que la sanitat, les cures i els serveis socials tornin a ser la variable d'ajust. Cal blindar-los per llei i avançar cap a uns serveis públics més forts i universals.

- Establir per llei que, independentment de les regles de despesa i equilibri financer i respectant les competències de totes les administracions, es prohibeixi reduir l'import total anual de la despesa en salut, en cura i en serveis socials.
- Aprovar una llei estatal bàsica que marqui un terra de despesa que inclogui els elements bàsics de l'estat de benestar, de forma que en cap cas aquest puguin ser sacrificats per cap raó i que en cas que no es puguin pagar, es forci un increment de la recaptació fiscal.

2.3 Teixit econòmic i industrial

Impuls a la indústria i la reindustrialització en sectors estratègics i emergents

Durant dècades s'ha renunciat a la política industrial en favor de sectors especulatius o de baix valor afegit que generen ocupació precària i salaris baixos. La guerra a l'Orient Mitjà, la guerra comercial impulsada per Trump i la dependència de cadenes de subministrament llunyanes demostren que un país sense indústria és un país vulnerable. L'energia renovable pot ser un avantatge competitiu per atraure i relocalitzar activitat productiva. Amb la fi dels fons Next Generation, cal una política industrial pública i activa, amb condicions clares per no subvencionar empreses que després deslocalitzen.

- Defensarem un gran pla europeu d'inversions, un New Deal equivalent al 4,5% del PIB de la Unió, per afrontar els reptes de política industrial i de competitivitat, i Espanya n'assumirà la part que li correspon.
- Afavorir la industrialització amb models d'empresa basats en cooperatives en les PIMEs i amb democràcia econòmica en les empreses de més dimensió.
- Prioritzar la industrialització i la creació de PIMEs a comarques i municipis en risc de despoblació, garantint la creació de Centres d'Atenció Sanitària de proximitat i el manteniment d'escoles i instituts, i un transport públic suficient.
- Impulsar sectors industrials emergents (biomèdica, renovables, tecnologies de l'informació i la comunicació...), apostant per la innovació i la recerca i per la transferència de coneixements entre la universitat i la indústria.
- Plantejarem l'estratègia de política industrial des de la condicionalitat en la col·laboració público-privada, definint, juntament amb les empreses beneficiàries de les actuacions, objectius a mitjà i llarg termini per maximitzar-ne el valor per a les empreses, l'Estat i la societat. S'establiran també clàusules de condicionalitat en les ajudes i inversions per condicionar-les a l'impuls d'un teixit productiu socialment, fiscalment i mediambientalment responsable.
- Quan la inversió pública sigui elevada, l'Estat participarà en el capital i en la propietat de les patents. Introduirem una acció d'or (golden share) a les empreses estratègiques que venguin almenys la meitat de la seva producció al sector públic.
- Impulsarem la participació de les persones treballadores en les empreses industrials i, en particular, en les cooperatives i les empreses d'economia social i solidària. Per això, el disseny de la política industrial incorporarà l'impuls d'aquest teixit empresarial, que es farà servir com a eina en els processos de

reconversió i de reindustrialització. Quan una empresa tanqui o es reestructuri, la transformació en cooperativa o en societat laboral serà una alternativa real, amb la participació de les persones treballadores en tot el procés.

- Augmentarem els fons de suport a l'economia social, en forma d'avals i ajuts directes, amb la dotació de l'instrument d'avals de l'ICO per a les seves entitats.
- Mantindrem els avantatges fiscals de les cooperatives respecte de les societats de capital.
- Aprofitar les possibilitats dels fons estructurals i socials de la Unió Europea per consolidar i potenciar projectes industrials que afavoreixin la implantació d'una economia verda, per accelerar el procés de transició ecològica i digital, reforçar la cohesió social i territorial i impulsar les polítiques d'igualtat.
- Posar al centre de la política industrial la transició ecològica, de manera que Espanya pugui aprofitar l'avantatge competitiu que aporta l'energia renovable en el context de relocalització productiva a escala global.
- Promoure la creació de clústers que vinculin indústries tradicionals amb industries emergents relacionades, per tal de fomentar la innovació i la transformació industrial al conjunt de l'economia, aprofitant l'aplicació de tecnologies de propòsit general vinculades a les indústries emergents.
- Fomentar projectes de recerca conjunta entre universitats, pimes i organitzacions amb capacitat per adaptar la recerca universitària a les necessitats empresarials (la xarxa de centres Eurecat, empreses de serveis intensius en coneixement). Aquests projectes haurien de fomentar la innovació en indústries emergents, però també en indústries tradicionals, per tal de fomentar la seva transformació i adaptació als canvis econòmics
- Aconseguirem una inversió en R+D+i del 3% del PIB i del 4% el 2030. Aprovarem un pressupost plurianual de ciència i innovació que garanteixi un creixement constant de la inversió pública (fins a l'1,25% del PIB, amb un 1,75% d'inversió privada) i augmentarem un 15% tots els programes de l'Agència Estatal d'Investigació, especialment els d'innovació.
- Reforçarem la participació de l'Estat en empreses i sectors estratègics a través dels instruments financers i les empreses públiques de què disposa, promovent la creació d'una agència industrial pública i un banc públic d'inversió amb recursos suficients a partir dels fons públics de suport a l'empresa dependents dels diferents ministeris, així com la Societat Estatal de Participacions Industrials i la resta d'institucions financeres públiques.
- Augmentar la càrrega impositiva sobre la venda de productes industrials que per la seva fabricació no es pugui demostrar la utilització d'un percentatge per determinar de matèries primeres recuperades en el seu procés de fabricació.
- Paral·lelament, fomentar la indústria de la recuperació i la reutilització.
- Fomentar el consum de productes de Km0 amb polítiques que facilitin uns preus competitius i publicitin i garanteixin més qualitat fitosanitària que els productes la d'importació llunyana.
- Establirem les mesures següents per evitar les deslocalitzacions:
    - La prohibició que les empreses deslocalitzades puguin fer acomiadaments col·lectius, extincions de contractes per causes objectives i modificacions substancials de les condicions de treball.

    - L'obligatorietat de retornar la totalitat de l'import de qualsevol tipus d'ajuda pública rebuda en els anys previs en cas de deslocalització de l'activitat productiva o de l'ocupació, incloses les pròpies de l'àmbit laboral com els ERTO o el mecanisme RED.
    - L'exigència que en la transmissió d'empreses es faci sempre i es presenti a l'autoritat laboral un pla de viabilitat l'objectiu del qual serà el manteniment de l'activitat productiva i dels llocs de treball.
- Comptarem amb la participació de l'actual Societat Estatal de Participacions Industrials (SEPI), del Centre per al Desenvolupament Tecnològic Industrial (CDTI), de l'Institut de Crèdit Oficial (ICO) i de qualsevol altre organisme financer públic en el disseny de la política industrial.
- Inclourem en la concepció, el disseny i la governança de la política industrial els serveis públics d'ocupació, tant els autonòmics com el SEPE, per facilitar les polítiques actives i formatives que afavoreixin la inclusió de treballadors en els nous sectors industrials a incentivar.
- Emprendrem totes les accions necessàries en el marc del Consell Europeu i de la resta d'institucions europees per prolongar programes d'inversió comunitària pública per al finançament de totes les iniciatives necessàries per al creixement d'una autèntica indústria verda a Europa que permeti contribuir a la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic. El BCE ha d'establir un finançament bonificat per a la descarbonització de l'economia europea.
- Situarem el debat de l'estabilitat pressupostària al si del Consell Europeu, no únicament en els dèficits públics sinó també en els superàvits comercials excessius que presenten alguns països i que han suposat, per part d'alguns països, una infrainversió, en particular en la transició verda, així com una gestió poc responsable dels riscos d'abastiment energètic.

Democratització dels sectors estratègics

La privatització i la desregulació van deixar en mans de grans empreses privades serveis tan essencials com l'electricitat, el gas, l'aigua o les telecomunicacions. Els darrers anys hem notat els efectes de la manca de regulació, control i participació ciutadana sobre sectors estratègics de la societat, que tenen un paper essencial en la garantia dels drets fonamentals i també en el funcionament del conjunt de l'economia d'un estat. L'apagada general de l'abril del 2025 ens va recordar que una infraestructura tan crítica no pot dependre de criteris de rendibilitat privada. Els beneficis extraordinaris de les energètiques cada vegada que es disparen els preus apunten en la mateixa direcció. L'entrada de l'Estat a Telefónica demostra que recuperar presència pública en sectors estratègics és possible. Cal que la ciutadania torni a decidir sobre aquests sectors per posar-los al servei de la gent, en un doble sentit:

- Reapropiació pública de sectors estratègics com l'aigua, el gas o l'electricitat. Això implica en alguns casos, com ara en l'energia, la creació d'un operador públic potent, que recuperi la propietat pública de la xarxa elèctrica i actuï atenent a necessitats i interessos socials i ecològics. En altres casos implica que la propietat i la gestió no puguin caure en mans d'interessos lucratius, com en el cas del suport a la municipalització o remunicipalització de l'aigua. Aquests

processos s'han de dur a terme mitjançant el diàleg social i garantint la continuïtat de les plantilles i el reconeixement dels drets laborals adquirits. Caldrà també impulsar la creació d'una teleoperadora de propietat pública.

- Participació del teixit social i d'economia social: per una gestió convenient d'aquests serveis volem que no només hi participin les institucions públiques sinó també el teixit social i ciutadà, els agents socials, així com les empreses de l'economia social i col·laborativa, que incorporin les necessitats de la majoria de la ciutadania en les decisions sobre la seva gestió.

Preservar i millorar el model comercial de proximitat

El comerç de proximitat és molt més que una activitat econòmica: dona vida als barris, crea ocupació local i fa ciutat. Però està amenaçat per la pujada dels lloguers comercials, el turisme, les grans cadenes i les plataformes de comerç electrònic. Cal protegir-lo amb eines fiscals i urbanístiques i garantir condicions dignes a qui hi treballa.

- Protegir els comerços de proximitat a les zones tensionades pel turisme mitjançant un increment dels impostos als propietaris de locals que augmentin el preu dels lloguers dels locals comercials per sobre de l'IPC.
- Establir un nou sistema d'epígrafs que permeti als municipis un major control de noves activitats comercials que puguin contribuir al monocultiu turístic.
- Lluitar contra la competència deslleial amb l'hostaleria de proximitat.
- Aturar el model actual de turisme basat en la massificació i els baixos salaris de les persones que hi treballen, així com les infraestructures que ho afavoreixen com per exemple l'ampliació de l'aeroport del Prat. Millorar-lo per fer-lo més just, sostenible i competitiu, frenant la implantació desmesurada de grans cadenes, centres comercials allunyats de la trama urbana consolidada, creant serveis que donin valor afegit al comerç local i de proximitat, tot garantint l'accés al finançament, a l'associacionisme comercial i a la formació continuada, i facilitant el relleu generacional.
- Garantir la capacitat de decisió del Govern de la Generalitat sobre les condicions d'accés i d'exercici de l'activitat econòmica, derogant els aspectes de la Llei 20/2013 de garantia de la unitat de mercat que ho impedeixen i que imposen la "llicència comercial única".
- Mantenir les limitacions a la instal·lació d'equipaments comercials fora de la trama urbana consolidada (TUC) i controlar les operacions urbanístiques de gran magnitud que porten aparellades actuacions comercials seguint aquest model.
- Aturar les pràctiques abusives de contractació de plantilles, mitjançant l'increment de les inspeccions laborals, l'agilització dels procediments sancionadors i l'increment de l'import de les sancions.
- Modificar la legislació laboral pertinent per tal de millorar les condicions laborals de les persones treballadores del sector comercial, especialment les autònomes i les que treballen en la gran distribució.
- Territorialitzar tots els recursos que l'Estat destina a polítiques de comerç per tal que les gestioni directament la Generalitat de Catalunya a partir de la realitat i les necessitats del sector.

- Afavorir el model comercial propi integrat a la ciutat, de proximitat i de qualitat, que respecti els drets de les persones consumidores i treballadores, derogant els aspectes del RD 20/2012 que ho impedeixen, com la llibertat d'horaris, els períodes de rebaixes, etc.

2.4. Fiscalitat

La reforma fiscal és una de les grans reformes pendents i que el PSOE no ha volgut impulsar-la en aquesta legislatura tal i com s'havia compromès. És imprescindible reformar el sistema i l'administració fiscals per tal d'assolir la suficiència financera de les administracions públiques i l'equilibri pressupostari, i arribar a una fiscalitat més justa, igualitària i progressiva, augmentant el pes dels impostos directes, lluitant de forma efectiva contra el frau i l'evasió fiscals, i modernitzant el sistema tributari en el seu conjunt dins el marc europeu i estatal degudament harmonitzats. El nivell elevat de frau fiscal que realitzen, principalment, les grans fortunes i els grans grups empresarials, i una economia submergida equivalent al 24% del PIB suposen uns dels elements amb més impacte al dèficit públic.

Lluitar contra el frau fiscal i l'economia submergida

El frau fiscal i l'economia submergida són una de les principals fuites de recursos públics. Alguns estudis situen l'economia submergida al voltant del 24% del PIB, una de les xifres més altes de la UE. El gran frau no el cometen les persones assalariades, que tributen per nòmina. El cometen sobretot les grans fortunes i els grans grups empresarials, que tenen recursos per a l'enginyeria fiscal i els paradisos fiscals. Perseguir això és una qüestió de justícia. Cada euro defraudat és un euro menys per a la sanitat, l'educació o l'habitatge, i un euro més que paga la resta de la ciutadania.

- Duplicar en quatre anys la plantilla de l'Agència Tributària per igualar-la a la mitjana dels països europeus de referència. Autoritzarem de manera immediata els 8.000 tècnics del Ministeri d'Hisenda perquè assumeixin més responsabilitats en l'aplicació dels tributs. Impulsarem convenis de col·laboració, intercanvi d'informació i actuacions conjuntes entre l'Agència Estatal i les administracions tributàries autonòmiques. Al mateix temps, intensificarem la cooperació amb les administracions tributàries d'altres països per combatre l'evasió fiscal internacional. L'objectiu és reduir el frau fiscal un 30% durant la legislatura.
- Centrar la lluita contra el frau a les grans empreses i els grans patrimonis. L'Agència Tributària i la IGAE donaran prioritat a la detecció del frau fiscal i el blanqueig de capitals.
- Crear censos obligatoris de béns i drets radicats a l'Estat i a fora.
- Lluitar decididament contra els paradisos fiscals. Prioritzar les entitats financeres i empreses que no operin en paradisos fiscals. No reconèixer personalitat jurídica a les societats constituïdes en paradisos fiscals per intervenir en el tràfic mercantil espanyol.
- Reduir al màxim els pagaments en efectiu, avançar cap a un model de transaccions electròniques 100% tot tenint en compte les mesures necessàries per evitar la generació de desigualtats a causa de la bretxa digital.

- Fer les reformes legals necessàries per poder investigar el frau fiscal internacional, sigui quin sigui l'origen de la informació que serveix de base a la denúncia, i evitar la impunitat dels que grans defraudadors quedin sense pena per formalismes jurídics i qüestions formals.
- Crear una oficina antifrau (OAF) a nivell estatal adscrita i depenent de la Direcció General de l'AEAT. Seria un organisme multidisciplinari amb competències d'investigació del frau fiscal organitzat i del contraban i el blanqueig de capitals associat, encarregat de l'auxili judicial, dotat amb una plantilla amb funcionaris/es propis i al que s'assignaran membres del Ministeri fiscal. Aquesta oficina col·laborarà activament amb les OAF autonòmiques existents.
- Aprovar un nou estatut orgànic per a l'AEAT de manera que esdevingui una administració tributària al servei de l'estat però independent políticament, i al servei de tots els nivells d'administracions públiques.

Una fiscalitat més justa i solidària

Un estat del benestar al nivell europeu requereix una fiscalitat que aporti els recursos necessaris i compleixi el principi de progressivitat: qui més té i més guanya, més contribueix. Avui no és així. Les rendes del capital tributen menys que les del treball. Les grans empreses paguen un tipus efectiu molt inferior al nominal. I diverses comunitats autònomes han buidat els impostos sobre el patrimoni i les successions en benefici dels més rics. Cal recuperar capacitat recaptatòria, fer pagar més a qui més té i incorporar la perspectiva de gènere a tot el sistema fiscal.

- Per eliminar la discriminació que pateixen les rendes del treball en relació amb les del capital, fer que en el càlcul de l'IRPF estiguin juntes en la mateixa base imposable de manera que se'ls hi apliquin els mateixos tipus impositius.
- Abaixarem l'IRPF a les rendes del treball de fins a 25.000 euros. Augmentarem la reducció per rendiments del treball perquè qui cobri el salari mínim no pagui IRPF i estendrem aquesta rebaixa, de manera decreixent, fins als 25.000 euros.
- Impulsar un impost a les grans fortunes (impost Zucman) que gravi la riquesa excessiva, i buscar consensos socials que permetin encara una limitació de la riquesa total en mans d'una sola persona. Proposem la creació d'un Gravamen sobre la Concentració de Riquesa que proposa instaurar una prestació patrimonial pública de caràcter no tributari, estatal, directa i periòdica, adreçada exclusivament a persones físiques amb un patrimoni net global superior als 50 milions d'euros. Proposem que la llei estableixi un tipus únic del 3% sobre la base que excedeixi d'aquest llindar de 50 milions, amb exempcions fortament restringides i la supressió expressa de l'exempció general per al patrimoni empresarial i les participacions en entitats. Contemplarem regles de coordinació per evitar la doble imposició mitjançant la deducció de les quotes efectivament pagades en l'Impost sobre el Patrimoni i en l'Impost Temporal de Solidaritat de les Grans Fortunes. però proposem incorporar una clàusula antiabús que manté l'obligació de pagament durant els 5 exercicis posteriors a un trasllat de residència fiscal a l'estranger. La proposta és de caràcter finalista, destinada a dotar el Fons de Protecció a la Infància per finançar una prestació universal per criança a menors de 18 anys.
- Farem permanent l'impost a les grans fortunes. Garantirem que els patrimonis de més d'un milió d'euros tributin com a mínim un 2%. L'Impost Temporal de

Solidaritat de les Grans Fortunes ha frenat la competència fiscal entre comunitats i ha fet que les grans fortunes contribueixin a finançar els serveis públics. Estudiar la cessió a les comunitats autònomes.

- Crear un impost estatal sobre les grans herències de més d'un milió d'euros que gravarà la diferència entre el mínim estatal i el que estableixi cada comunitat, per frenar la carrera a la baixa entre comunitats autònomes a l'impost de successions i donacions.
- Avançar cap a una tributació mínima del 20% sobre el resultat comptable de les grans empreses.
- Establir el mínim del 15% per als grans grups, revisar i reduir les deduccions de l'impost de societats.
- Limitar a quatre anys la compensació de pèrdues o deduccions no aplicades, eliminar el règim de consolidació fiscal dels grups i suprimir l'exempció per doble imposició internacional per als dividends repatriats des de fora de la UE. Tot això sense augmentar la càrrega fiscal de les pimes.
- Recuperar el gravamen especial a les empreses energètiques, igual que hem fet estructural el que paguen els bancs.
- Elevar al 15% l'impost sobre serveis digitals, l'anomenada taxa Google que paguen les grans multinacionals tecnològiques.
- Eliminarem l'exempció de l'IVA a l'ensenyament privat i la de l'impost sobre les primes d'assegurances a les assegurances sanitàries privades. Són beneficis fiscals que aprofiten sobretot les rendes altes i que resten recursos als serveis públics.
- Eliminar els beneficis fiscals de tot el sistema tributari espanyol que no corresponguin a finalitats de caràcter exclusivament d'interès i contingut socials o ecològics. Especialment, cal eliminar el règim de les Empreses de Tinença de Valors Estrangers (ETVE), que suposa un vehicle societari offshore per l'elusió fiscal internacional; i el règim d'exempcions a l'IRPF, que permet a les persones que es desplacen a treballar a Espanya i tenen rendes fins a 600.000€ anuals pagar un tipus marginal màxim del 24% i no tributar a Espanya per les rendes generades en altres països.
- Garantir un tracte igualitari en l'impost de Societats per a les societats productives i les d'inversió, i que aquestes tributin al mateix tipus que les productives, eliminant els privilegis fiscals de les Societats d'Inversió de Capital Variable (SICAV, tipus de gravamen 1%) i de les Societats Anònimes Cotitzades d'Inversió en el Mercat Immobiliari (SOCIMI, tipus del 0%) respecte a o d'altres figures societàries que es graven al 18%.
- Gravar en grau més alt els nivells més alts de renda en l'IRPF. En aquest sentit, proposem un nou tram en l'IRPF amb un tipus marginal del 50% per a rendes superiors a 150.000 € anuals.
- Incorporar una modificació a l'actual impost estatal sobre els dipòsits de la banca consistent en: cedir-lo a les comunitats autònomes d'acord amb el criteri del lloc de residència del titular dels dipòsits.
- Apujarem l'impost sobre els dipòsits bancaris del 0,03% a l'1% en un tram estatal, per recuperar el cost del rescat bancari.
- Implantar un IBI molt més alt als habitatges que no siguin utilitzats com a residència habitual, incloent les segones residències i sobretot els pisos turístics.

- Treballar per impulsar les reformes legals necessàries a l'Estat i a la UE per establir un impost sobre els béns de luxe amb un tipus més elevat que el tipus normal.
- Imposar de forma immediata una Taxa Tobin sobre les Transaccions Financeres que a més de garantir ingressos també és una taxa per lluitar contra l'especulació financera. Auditar els acords bilaterals de doble imposició.
- Evitar el dumping fiscal en els impostos en què les comunitats autònomes tinguin capacitat normativa mitjançant l'establiment de mínims en els tipus efectius.
- Pujar llindars mínim ascendents i descendents: Revisarem les bonificacions fiscals per a les persones que tenen a càrrec seu persones ascendents de més de 65 anys o amb discapacitat sigui quina sigui la seva edat, descendents menors de 25 anys o amb discapacitat sigui quina sigui la seva edat, així com cònjuges amb discapacitat, situant el llindar contemplat als articles 58, 59 i 81 bis de la Llei 35/2006 de l'IRPF com a ingressos màxims del familiar o persona dependent almenys en el 80% del salari mínim interprofessional.
- Apujarem la fiscalitat del tabac fins a acostar-la a la mitjana europea, incloses les noves formes de consum de tabac.
- Crearem una eina perquè cada contribuent sàpiga a què es destinen els seus impostos i en pugui valorar la importància per sostenir l'estat del benestar. Millorarem el desglossament de la informació dels Pressupostos Generals de l'Estat, en particular de l'Informe Econòmic i Financer que els acompanya. Publicarem estadístiques tributàries més detallades, especialment dels impostos sobre el patrimoni i sobre successions que gestionen les comunitats autònomes.

Impulsar una fiscalitat ambientalment avançada pel canvi de model productiu i de consum

Cal introduir mesures noves de fiscalitat ambiental que promoguin els canvis en el comportament de les persones i les empreses cap a un consum més responsable i que faciliti la transició cap a una societat sostenible i cap a una reducció de la petjada ecològica. La proposta va en un doble vessant, amb modificacions d'alguns impostos ja existents i la inclusió de noves figures impositives.

Per això ens comprometem a:

- Aprovar un pla d'incentius fiscals específics per un règim de carsharing reconegut per l'autoritat municipal competent i la introducció de l'eurovinyeta amb criteris de fiscalitat ambiental.
- Reformular els actuals impostos de l'IRPF per fomentar el transport públic, actuacions i inversions en finques en custòdia i espais naturals protegits.
- Aplicar l'IVA normal en comptes del reduït als serveis turístics i aplicar, en canvi, el IVA reduït a les rehabilitacions per incrementar l'eficiència energètica i a totes les obres en habitatges protegits.
- Modificar la llei d'hisendes locals per tal de bonificar les inversions en instal·lacions d'estalvi, eficiència i que introdueixin les renovables. Incorporar en els impostos locals criteris ambientals com superfície permeable de la propietat, sistemes d'estalvi i reutilització d'aigua entre d'altres.

- Tendir progressivament a anivellar l'impost sobre els carburants amb la mitjana europea, excepte en moments en que s'hagin de fer reduccions per evitar que pujades de preus conjunturals afectin a la inflació subjacent.
- Aprovar un impost per l'abocament i la incineració de residus, els ingressos del qual se cedirien a les comunitats autònomes si no el tenen ja establert.
- Gravar impositivament aquelles substàncies que no es puguin prohibir però que siguin nocives per a la salut.
- Crear un gravamen sobre les activitats que es beneficien directament o indirecta del patrimoni natural per finançar la creació d'un fons públic de conservació. Aquesta proposta ja es du a terme a països com Àustria.
- Jets privats: Un nou impost que gravi les emissions ocasionades pel transport de luxe, concretament dels vols en jets privats i iots de luxe, amb l'objectiu de disminuir l'impacte ambiental que provoca el seu ús i aconseguir un finançament pel cost de les mesures de democratització del transport, com pot ser el bitllet únic, i la millora de la xarxa ferroviària.
- Gravar combustibles vols: Aplicar una fiscalitat justa sobre el combustible dels vols nacionals per eliminar l'avantatge fiscal del sector aeri, i invertir en el desenvolupament d'alternatives de transport sostenible. Treballar aquesta mesura amb acords fiscals bilaterals amb altres Estats Membre de la Unió Europea.
- Impost vols recurrents: Estudiar una taxa progressiva nacional que gravi els vols operats des d'Espanya amb alta freqüència i càrrecs addicionals per distància i classe de bitllet, amb la finalitat de reduir l'impacte del transport aeri en les emissions de CO2, tenint en compte les realitats dels arxipèlags. Es col·laborarà amb les entitats promotores de la iniciativa Taxa de Vols Freqüents per a la tarificació del gravamen a aquest bitllet per tal de generar una interlocució fluida que no repercuteix en el viatger esporàdic i que garanteix que els recursos obtinguts es destinin a fons per a la mobilitat ferroviària i a una transició ecològica justa. Promoure aquesta mesura a la Unió Europea.
- Eliminarem l'impost sobre el valor de la producció d'energia elèctrica per a l'energia renovable i en reduirem el tipus al 0%.
- Aprofundirem en la fiscalitat sobre el carboni i els hidrocarburs, amb compensacions i exempcions per a les rendes de menys de 60.000 euros. La transició ha de ser justa amb qui menys té.
- Estudiarem el pagament per ús de grans infraestructures viàries de titularitat estatal, sota criteris de proporcionalitat, exempcions socials i coordinació territorial.

2.5 Treball digne per a tothom

La legislatura que acaba ha demostrat que es poden ampliar drets laborals i crear ocupació alhora, perquè la reforma laboral ha fet de la feina indefinida la norma, el salari mínim ha crescut més d'un 66% des de 2018 i les pensions tornen a revaloritzar-se amb l'IPC, mentre que a l'Administració General de l'Estat la jornada ha baixat a 35 hores setmanals des del 16 d'abril de 2026, una mesura que beneficia unes 220.000 persones i que ha de servir de referència per a la resta d'administracions i empreses públiques. També ha mostrat, però, què passa quan una majoria del Congrés es posa al servei de

les patronals, ja que PP, Vox i Junts van tombar la reducció de la jornada a 37,5 hores, i la dissolució de les Corts ha deixat sense aprovar la nova Llei de prevenció de riscos laborals pactada amb CCOO i UGT i el reial decret del registre de jornada digital.

Hem posat al davant la prevenció de riscos laborals i el registre de jornada, perquè sense salut a la feina i sense un control real del temps de treball la resta de drets es queden sense manera de fer-se complir.

Compromisos per als primers cent dies

Ens comprometem a portar al Congrés en els primers cent dies de legislatura quatre textos que ja s'han treballat en el diàleg social o en l'acord de govern anterior.

- La reforma de la Llei 31/1995 de prevenció de riscos laborals, a partir de l'avantprojecte aprovat pel Consell de Ministres el 28 d'abril de 2026 i amb les millores que proposem en aquest document.
- Una llei del registre de jornada que incorpori a l'Estatut dels Treballadors el registre digital i l'accés remot de la Inspecció de Treball.
- La llei de reducció de la jornada màxima a 37,5 hores setmanals sense pèrdua salarial.
- La llei de transposició de la directiva europea de treball en plataformes.

2.6 Salut i seguretat en el treball

La Llei de prevenció de riscos laborals és de 1995 i es va pensar per a riscos que es veuen, com una màquina sense protecció o una bastida mal muntada, mentre que avui una part creixent dels danys a la salut ve de l'organització del treball, dels ritmes que marquen els algoritmes, de la calor extrema i de la sobrecàrrega mental. Les baixes per trastorns de salut mental s'han duplicat des de 2018, segons l'informe de CCOO sobre incapacitat temporal, i cada any centenars de persones continuen morint en accidents de treball.

L'acord signat per CCOO, UGT i el Govern el febrer de 2026 actualitzava per primera vegada en trenta anys aquesta llei, reconeixia expressament la salut mental i els riscos psicosocials, incorporava el canvi climàtic i la perspectiva de gènere i rebaixava de 500 a 300 persones treballadores el llindar per tenir servei de prevenció propi, i de 250 a 150 en les activitats perilloses, i limitava a deu persones treballadores els supòsits en què l'empresari pot assumir personalment la prevenció, quan fins ara podien ser vint-i-cinc si l'empresa tenia un sol centre. Ens comprometem a aprovar-la tal com es va pactar i a anar més enllà en els aspectes que l'acord deixava pendents de desenvolupament.

- Aprovar en els primers cent dies la reforma de la Llei de prevenció de riscos laborals, del Reglament dels serveis de prevenció i de l'Estatut dels Treballadors pactada en el diàleg social, sense rebaixar cap dels compromisos de l'acord.
- Aprovar en un termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor de la llei el reglament de riscos psicosocials, que ha d'obligar totes les empreses a avaluar-los amb mètodes validats i participatius, com el CoPsoQ-istas21, i a aplicar mesures que actuïn sobre l'organització del treball, que és on s'originen aquests riscos.

- Riscos Psicosocials Millorarem els sistemes d'informació que permeten conèixer la prevalença de l'exposició als factors de risc psicosocial, així com la gestió que fan les empreses per prevenir aquest tipus de riscos. Ho farem en coordinació amb les administracions autonòmiques amb competències en seguretat i salut en el treball, per obtenir informació precisa, clara i homogènia sobre l'exposició a aquests riscos i els danys a la salut que provoquen, entre d'altres els accidents de treball. En darrer terme, l'objectiu és identificar possibles indicadors en matèria psicosocial, seguint la recomanació del grup de treball de la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball. Inclourem l'exposició als factors psicosocials en les diverses actuacions de vigilància de la salut i actualitzarem el quadre de malalties professionals per incloure-hi les vinculades als riscos psicosocials.
- Reconèixer per llei la gestió algorítmica com a factor de risc, de manera que cap sistema que assigni tasques, fixi ritmes o avaluï el rendiment es pugui implantar sense una avaluació prèvia del seu impacte en la salut feta amb la participació dels delegats i delegades de prevenció.
- Aprovar el reglament de protecció davant del canvi climàtic, amb límits de temperatura a partir dels quals s'han d'adaptar o aturar l'activitat a l'aire lliure i en espais sense climatització, i amb dret de la representació legal a paralitzar-la quan l'empresa no ho faci.
- Garantir la figura dels agents territorials de prevenció que ja preveu l'avantprojecte i ampliar-ne l'abast a totes les empreses sense representació legal, amb facultats per accedir als centres de treball, requerir informació i documentació, acompanyar la Inspecció en les visites i instar la paralització de l'activitat quan hi hagi un risc greu.
- Reforçar les competències dels delegats i delegades de prevenció, amb un crèdit horari propi i diferenciat del de la representació unitària, formació a càrrec de l'empresa dins de la jornada i dret a participar en totes les investigacions d'accidents i en les visites de la Inspecció.
- Fer responsable l'empresa principal de la seguretat de tota la cadena de subcontractació que treballi en els seus centres, amb una persona coordinadora d'activitats preventives obligatòria quan hi concorrin diverses empreses.
- Fixar per reglament ràtios mínimes de personal tècnic i sanitari als serveis de prevenció aliens i reforçar els serveis propis i mancomunats, perquè la vigilància de la salut vagi més enllà d'un reconeixement mèdic anual.
- Integrar la perspectiva de gènere, de diversitat funcional i d'edat en totes les avaluacions de riscos, amb atenció específica als sectors feminitzats com la neteja, les cures o el comerç, i a la protecció de l'embaràs i la lactància.
- Actualitzar el quadre de malalties professionals per incloure-hi els trastorns de salut mental vinculats a l'organització del treball i els càncers d'origen laboral, i establir la presumpció de laboralitat de les patologies musculoesquelètiques en les activitats que les provoquen.
- Exclourem de la contractació pública les empreses condemnades per delictes contra la seguretat dels treballadors, i impedir que la reducció de la sanció per pagament immediat s'apliqui quan hi hagi accidents de treball o malalties professionals.

- Bonificar la formació en prevenció a les empreses de menys de deu persones treballadores i garantir que tothom rebi formació específica sobre els riscos del seu lloc abans de començar a treballar.
- Aprovar un pla de xoc immediat contra la sinistralitat laboral, amb campanyes de sensibilització i finançament per a les entitats que treballen en la reducció dels riscos psicosocials.
- Garantir que les prestacions per accident de treball i malaltia professional siguin suficients i adequades al salari real de la persona treballadora.

2.7 Temps de treball i registre de jornada

Segons l'informe de CCOO publicat l'agost de 2026, cada setmana es fan a l'Estat 6,4 milions d'hores extraordinàries, i 2,5 milions d'aquestes hores no es paguen ni es cotitzen, cosa que representa uns 3.400 milions d'euros l'any que deixen de cobrar les persones treballadores, la Seguretat Social i Hisenda, i l'equivalent a 68.000 llocs de treball a jornada completa.

El 2019 el Tribunal de Justícia de la Unió Europea va donar la raó a CCOO en el cas contra Deutsche Bank i va establir que les empreses han de tenir un sistema objectiu, fiable i accessible per registrar la jornada de cada persona. L'Estat ja havia introduït aquell mateix any l'obligació de registre a l'article 34.9 de l'Estatut dels Treballadors, però sense concretar com havia de ser, i encara avui es poden fer servir fulls de paper o de càlcul fàcils de manipular. El reial decret que havia de fer obligatori el registre digital va rebre el març de 2026 un dictamen contrari del Consell d'Estat i conti, però tant si s'aprova abans com si no, proposem elevar-lo a llei per donar-li més garanties i fer-lo independent d'un tràmit reglamentari.

- Aprovar per llei la jornada màxima de 37,5 hores setmanals sense pèrdua salarial i obrir un procés de diàleg social per arribar a les 32 hores de mitjana en còmput anual al final de la legislatura, amb un programa d'ajuts per a les pimes que avancin la reducció mantenint l'ocupació.
- Estendre la jornada de 35 hores a totes les administracions i empreses públiques, avançar cap a les 32 hores setmanals al sector públic i incentivar que la resta de sectors redueixin la jornada setmanal o ampliïn els dies de vacances.
- Modificar l'article 34.9 de l'Estatut dels Treballadors perquè el registre de jornada sigui obligatòriament digital, personal, objectiu i inalterable, amb una traçabilitat que permeti saber qui ha fet cada anotació i quan, de manera que qualsevol modificació quedi registrada i justificada.
- Registrar tot el temps de treball, incloent-hi l'inici i l'acabament de la jornada, les pauses, les hores extraordinàries i complementàries identificades com a tals, el temps de guàrdia i de disponibilitat, els desplaçaments entre centres i el temps de connexió en el teletreball i a les plataformes.
- Garantir l'accés remot, permanent i en temps real de la Inspecció de Treball i Seguretat Social als registres, amb un format interoperable i comú per a tots els

programes de control horari, perquè la Inspecció pugui detectar els excessos de jornada sense desplaçar-se a l'empresa.

- Reconèixer el dret de cada persona treballadora a consultar el seu registre en qualsevol moment i a rebre un resum mensual amb la nòmina, i el dret de la representació legal a accedir als registres individuals i dades agregades per departaments i categories.
- Establir que, quan l'empresa no tingui un registre que compleixi la llei o el registre no sigui fiable, es presumeixi que la jornada realitzada és la que declara la persona treballadora i que totes les hores per sobre de la pactada s'han de pagar com a extraordinàries.
- Calcular les sancions en funció del nombre de persones treballadores afectades, perquè les multes siguin proporcionals a la mida del frau, i qualificar com a infracció molt greu la manipulació del registre i les hores extraordinàries no pagades ni cotitzades.
- Impedir que el registre de jornada serveixi per vigilar la plantilla, excloent-ne les dades biomètriques i la geolocalització permanent, en la línia dels criteris de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades.
- Posar en marxa un pla de xoc de la Inspecció de Treball contra les hores extraordinàries no pagades, amb campanyes sectorials a l'educació, l'hostaleria, el comerç, la indústria i el transport, i destinar les cotitzacions recuperades a reforçar la mateixa Inspecció.
- Fer efectiu el dret a la desconnexió digital, amb protocols negociats obligatoris i sanció en cas d'incompliment, i reforçar el dret a adaptar la jornada per motius de cura, amb resposta motivada de l'empresa en un termini màxim de quinze dies.

2.8 Baixes laborals, presentisme i mútues

El PP ha proposat que les mútues, que són associacions d'empreses col·laboradores amb la Seguretat Social, puguin donar altes en les baixes per malaltia comuna, una reclamació antiga de les patronals que tracta la salut com un cost. L'informe de CCOO de març de 2026 demostra que l'augment de les baixes s'explica pel creixement i l'envelliment de la població ocupada, per l'increment dels problemes de salut mental i per les llistes d'espera de la sanitat pública, i que la manera de reduir-ne la durada és invertir en sanitat i en prevenció.

- Garantir per llei que les baixes, les confirmacions i les altes per contingències comunes corresponguin exclusivament als metges i metgesses del sistema públic de salut, i rebutjar qualsevol ampliació de les competències de les mútues en aquest àmbit.
- (Joves Ecosocialistes) Modificar l'actual règim d'impugnació de les altes mèdiques per prorrogar-ne els efectes de forma cautelar fins la resolució del procediment.
- Reforçar el control públic de les mútues, amb transparència sobre els seus resultats, revisió pública de les altes en contingències professionals i participació sindical efectiva en els seus òrgans de control.

- Declarar nul l'acomiadament de qualsevol persona en situació d'incapacitat temporal o per causa de la seva malaltia, amb readmissió obligatòria i indemnització pels danys, desplegant la protecció que ja reconeix la Llei 15/2022 d'igualtat de tracte.
- Incorporar el presentisme com a risc en les avaluacions psicosocials i prohibir els plusos i primes d'assistència que penalitzen les baixes per malaltia, així com els sistemes algorítmics que castiguin les absències justificades.
- Reduir les llistes d'espera i reforçar l'atenció primària i la salut mental pública, amb psicologia clínica a tots els CAP, perquè la durada de les baixes depengui del temps necessari per recuperar la salut.
- Garantir que qualsevol fórmula de reincorporació progressiva després d'una baixa llarga sigui voluntària, amb la salut recuperada i amb informe favorable del metge o metgessa del sistema públic.
- **Treball i incapacitat permanent:** Garantirem la compatibilitat del treball amb la percepció de les prestacions econòmiques per incapacitat permanent total, absoluta i gran invalidesa, d'acord amb la recomanació 18 del Pacte de Toledo.

2.9 Una Inspecció de Treball amb mitjans i competències plenes

Els drets necessiten qui els faci complir, i la Inspecció de Treball ha anat assumint noves funcions, des del control del registre de jornada fins a la vigilància de la gestió algorítmica, sense que se n'hagi reformat el funcionament ni se n'hagin reforçat prou els mitjans. A Catalunya, a més, la Inspecció de Treball de Catalunya i la de l'Estat conviuen en una bicefàlia que dispersa recursos i dificulta l'acció inspectora, i per això proposem una reforma a fons que acompanyi qualsevol nova competència que se li atribueixi.

- Completar el traspàs a la Generalitat de la funció inspectora, incloses les matèries que encara depenen de l'Estat, com la Seguretat Social, perquè la Inspecció de Treball de Catalunya disposi de tots els recursos i competències de la inspecció al territori i s'acabi la bicefàlia actual.
- Reformar la Llei 23/2015, ordenadora del sistema d'Inspecció de Treball i Seguretat Social, per regular l'ús de les noves tecnologies en l'activitat inspectora, la gestió de les queixes, el còmput dels terminis, l'accés als centres de treball i la naturalesa de les denúncies, i garantir que cada nova competència arribi acompanyada dels recursos necessaris per exercir-la.
- Duplicar en una legislatura la plantilla d'inspectors, inspectores, subinspectors i subinspectores fins a arribar a la ràtio recomanada per l'OIT d'una persona inspectora per cada 10.000 persones ocupades, reforçant tant l'escala d'Ocupació i Seguretat Social com la de Seguretat i Salut Laboral per augmentar la capacitat de control en matèria de prevenció de riscos laborals.
- Dotar la Inspecció dels mitjans tècnics i materials que necessita, amb eines d'anàlisi de dades, assistents digitals de suport a la tasca inspectora en la línia dels que ja s'han implantat a l'Administració de justícia i personal tècnic especialitzat en sistemes informàtics.

- Facultar la Inspecció per requerir a les empreses la informació sobre els paràmetres, les regles i les instruccions dels algoritmes que l'article 64.4.d de l'Estatut ja les obliga a facilitar a la representació legal, i fer campanyes específiques a les empreses que neguin fer servir algoritmes quan la representació legal els demana informació.

2.10 Salaris i negociació col·lectiva

Només quatre de cada deu persones treballadores tenen al seu conveni una clàusula que les protegeixi de la inflació, i la patronal continua negant-se a vincular els salaris a l'IPC a la taula de l'AENC. El conveni col·lectiu és l'eina de redistribució més potent que tenim, i la llei l'ha de protegir perquè cap treballador o treballadora perdi poder adquisitiu.

- Modificar l'Estatut dels Treballadors perquè tots els convenis incorporin obligatòriament una clàusula de revisió salarial vinculada a l'IPC real, i preveure que, quan un conveni no en tingui, les taules s'actualitzin automàticament amb la desviació de la inflació de l'any anterior.
- Promoure clàusules de actualització de convenis que permetin mantenir el poder adquisitiu sense disparar l'espiral inflacionària.
- Garantir per llei que el salari mínim interprofessional no quedi mai per sota del 60% del salari mitjà net, com estableixen la Carta Social Europea i la directiva europea de salaris mínims adequats, amb una comissió tècnica permanent amb participació sindical que en faci el seguiment.
- Impulsar, a través del diàleg social català, un salari mínim de referència per a Catalunya que tingui en compte el cost de la vida i de l'habitatge i que sigui d'obligat compliment en la contractació pública i en les empreses que rebin ajuts de la Generalitat.
- Consolidar la ultraactivitat indefinida dels convenis i limitar la inaplicació de les condicions pactades a situacions econòmiques greus i acreditades, amb informe preceptiu de la representació legal i un termini màxim.
- Estendre la prioritat del conveni sectorial sobre el d'empresa a la jornada, l'horari i la distribució del temps de treball, i perseguir els convenis d'empresa fets per abaratir condicions.
- Exigir a les empreses que rebin subvencions, ajuts o contractes públics que compleixin el conveni sectorial de referència i que la diferència entre la retribució més alta i la més baixa no superi la ràtio que fixi la llei.
- Garantir el cobrament del salari en cas de crisi o d'incompliment empresarial mitjançant instruments públics i el reforç del Fons de Garantia Salarial.
- Incorporar a la contractació pública clàusules que garanteixin el compliment de les condicions laborals, amb responsabilitat subsidiària de l'Administració envers les persones treballadores, acords marc que homogeneïtzin les condicions en la gestió indirecta de serveis públics i clàusules d'intervenció sindical en seguretat i salut, excloure les empreses amb sanció ferma per infracció greu en prevenció de riscos laborals o molt greu en matèria laboral o social i impulsar la reversió de les externalitzacions de serveis públics.

- Garantirem el poder adquisitiu de les empleades i els empleats públics. Acordarem amb els sindicats pujades salarials que, com a mínim, en mantinguin el poder de compra, amb una clàusula de garantia salarial.

2.11 El treball autònom

El treball autònom agrupa més de tres milions de persones i una realitat molt diversa: des del petit comerç i els professionals liberals fins als autònoms econòmicament dependents d'un sol client. Durant dècades, més del 70% han cotitzat per la base mínima, amb pensions i prestacions baixes. La cotització per ingressos reals, en transició fins al 2032, corregeix en part aquesta situació, però la protecció continua sent insuficient: l'accés al cessament d'activitat és complex i una part important de les sol·licituds es deneguen. Cal un marc que ajusti la cotització i la protecció als ingressos reals i que garanteixi una cobertura efectiva quan l'activitat disminueix o s'atura.

- Culminarem la cotització per ingressos reals amb una quota bonificada per a qui no arribi a l'SMI, sense perdre cap protecció. Farem que els trams més alts cotitzin pels seus ingressos reals, destopant el sostre de les bases màximes, i amb una quota de solidaritat al RETA.
- Simplificarem l'accés al cessament d'activitat i en millorarem les quanties. Les mútues hauran de motivar totes les denegacions i se sotmetran a control públic, amb indicadors publicats i vies de reclamació ràpides.
- Farem plenament operatiu l'IVA de caixa i impedirem que les grans empreses en limitin l'aplicació.
- Facilitarem que qui facturi menys de 85.000 euros l'any només hagi de presentar una declaració informativa anual d'IVA.
- Sancionarem de manera efectiva l'incompliment de la llei de morositat, que costa milions d'euros a l'any a pimes i autònoms.
- Facilitarem l'accés als contractes públics dels autònoms racionalitzant els criteris, dividint les licitacions en lots i simplificant els plecs perquè pimes i autònoms hi puguin optar. Indexarem automàticament els contractes públics amb autònoms a l'SMI i als costos salarials.
- Reformarem la Llei de Segona Oportunitat perquè fracassar en un negoci no condemni ningú a la ruïna permanent. Reforçarem la finestreta única i la digitalització dels tràmits.
- Reforçarem la Inspecció de Treball contra els falsos autònoms. Als autònoms econòmicament dependents (TRADE) se'ls aplicarà el conveni de l'empresa client, i la seva indemnització per fi de contracte quedarà exempta d'IRPF, com la dels assalariats.
- Obrirem una línia de crèdit públic de 3.000 milions l'any a través de l'ICO per a empreses de menys de 50 treballadors, a Euríbor més un punt.
- Facilitarem que pimes i autònoms s'agrupin per comprar energia de manera col·lectiva i impulsarem l'autoconsum.

2.12 Democràcia a l'empresa

L'article 129.2 de la Constitució mana als poders públics que promoguin la participació dels treballadors i treballadores en l'empresa, un mandat que en més de quaranta anys no s'ha desplegat. Disset dels vint-i-set estats de la Unió Europea garanteixen alguna forma de representació de la plantilla en els òrgans de govern de les empreses, i volem que l'Estat deixi de ser una excepció.

- Aprovar una llei de democràcia en el treball que garanteixi la presència de representants de la plantilla en els consells d'administració o de supervisió de les empreses de més de 250 persones treballadores, amb un terç dels llocs, i amb paritat a partir de 1.000, prenent com a referència la llei alemanya de cogestió de 1976.
- Portarem a les meses de negociació dels convenis la informació de l'Observatori de Marges Empresarials, per reforçar el poder de negociació individual i col·lectiu de les persones treballadores.
- Ampliar els drets d'informació i consulta de l'article 64 de l'Estatut dels Treballadors perquè la representació legal conegui amb antelació, i hi pugui emetre un informe vinculant, les deslocalitzacions, els tancaments, les vendes de centres, les grans inversions, les subcontractacions i la introducció de sistemes d'intel·ligència artificial.
- Establir mecanismes de participació de les plantilles en els beneficis i fons col·lectius d'inversió dels treballadors, perquè una part dels guanys es reinverteixi en l'ocupació i en la mateixa empresa.
- Crear la representació sindical territorial i sectorial per a les empreses de menys de sis persones treballadores i per als centres dispersos.
- Reconèixer a les plantilles un dret preferent d'adquisició davant del tancament o la venda d'empreses viables, per continuar l'activitat com a cooperativa o societat laboral, amb finançament de l'ICO l'Institut Català de Finances o qualsevol altre ens autonòmic equivalent i capitalització de la prestació d'atur.
- Transposar de manera ambiciosa la revisió de la directiva de comitès d'empresa europeus, amb sancions dissuasives i la possibilitat de suspendre decisions transnacionals preses sense consulta prèvia.
- Prioritzar en la contractació pública les empreses amb conveni col·lectiu aplicable, representació sindical efectiva i òrgans de participació de la plantilla.

2.13 Drets digitals i treball en plataformes

La directiva europea de treball en plataformes s'ha de transposar abans del 2 de desembre de 2026 i va més enllà del repartiment, ja que obliga a regular la gestió algorítmica de totes les persones que treballen a través d'una plataforma. El Ministeri de Treball va obrir la consulta pública l'estiu de 2026, i la nova legislatura l'ha d'aprovar amb ambició i estendre els drets algorítmics a tota la classe treballadora, perquè els algoritmes ja decideixen torns, ritmes, avaluacions i acomiadaments en empreses de tots els sectors.

- Aprovar en els primers sis mesos la llei de transposició de la directiva de plataformes, estenent la presumpció de laboralitat de la Llei Rider a totes les plataformes digitals, amb inversió de la càrrega de la prova, efectes en la

Seguretat Social i la fiscalitat i còmput de tot el temps de connexió com a temps de treball.

- Aplicar a totes les persones treballadores els drets de transparència, supervisió humana i explicació de les decisions automatitzades que la directiva reconeix a les de plataformes, de manera que cap acomiadament, sanció o modificació de condicions es pugui decidir sense revisió humana.
- Ampliar l'article 64.4.d de l'Estatut dels Treballadors perquè la representació legal tingui accés als paràmetres, les dades d'entrenament, els criteris de ponderació i les avaluacions d'impacte dels sistemes que afectin les condicions de treball, amb dret a una auditoria independent pagada per l'empresa.
- Fer de la introducció de sistemes d'intel·ligència artificial una matèria de negociació obligatòria, seguint el procés de l'Acord marc europeu sobre digitalització de 2020, amb comissions paritàries d'algoritmes als convenis.
- Prohibir el tractament de dades emocionals, biomètriques i de converses privades, la videovigilància permanent en el teletreball i el monitoratge fora del temps de treball, i garantir el control sindical dels sistemes d'IA d'alt risc en l'àmbit laboral definits pel Reglament europeu d'IA.
- Perseguir la cessió de comptes, les flotes subcontractades i els falsos autònoms a les plataformes, amb responsabilitat solidària de la plataforma principal.

2.14 Un Estatut del Treball per al segle XXI

La reforma laboral de 2021 va reduir la temporalitat com no ho havia fet cap reforma anterior, però l'Estatut dels Treballadors continua pensat per a un model productiu del segle passat, i el Comitè Europeu de Drets Socials ha donat la raó a CCOO en considerar que la indemnització per acomiadament improcedent no repara el dany ni dissuadeix l'empresa.

- Elaborar amb el diàleg social un nou Estatut del Treball del segle XXI que garanteixi uns drets mínims comuns a totes les persones que viuen del seu treball, siguin assalariades, autònomes econòmicament dependents, cooperativistes o en pràctiques.
- Reconèixer el dret individual a la formació permanent al llarg de la vida i al reciclatge professional dins de la jornada o computat com a temps de treball, ampliant fins a quaranta hores anuals retribuïdes i acumulables el permís de vint hores de l'article 23.3 de l'Estatut, amb el cost a càrrec de l'empresa i els plans de formació pactats amb la representació legal, perquè els canvis tecnològics i productius no deixin ningú enrere.
- Reformar l'acomiadament perquè la indemnització per acomiadament improcedent repari el dany real, amb un mínim de 45 dies de salari per any treballat i sense topalls que impedeixin compensar tot el perjudici, tenint en compte l'antiguitat, l'edat, les càrregues familiars i les possibilitats de reocupació, recuperar els salaris de tramitació i donar a la persona treballadora el dret a optar per la readmissió, i garantir que la relació laboral només es pugui extingir per causa justa, d'acord amb el Conveni 158 de l'OIT.
- Acomiadament restauratiu**:** Donar compliment al que disposen els instruments internacionals ratificats, en particular la Carta Social Europea, en la interpretació que en fa el Comitè Europeu de Drets Socials, i el Conveni 158 de l'OIT, regulant

una indemnització per acomiadament improcedent que sigui realment dissuasòria i reparadora.

- Recuperar l'autorització administrativa prèvia per als acomiadaments col·lectius, que la reforma laboral de 2012 va suprimir, i obligar les empreses amb beneficis que acomiadin a retornar els ajuts públics rebuts.
- Establir que les empreses que acomiadin per la introducció de noves tecnologies, d'automatització o de sistemes d'intel·ligència artificial que suprimeixin llocs de treball assumeixin un compromís de cotització addicional a la Seguretat Social durant un període determinat, que compensi la pèrdua de quotes que generen aquestes extincions.
- Garantir el dret a l'orientació, la requalificació professional i l'acompanyament personalitzat en la recerca de feina a totes les persones afectades per un expedient de regulació d'ocupació, un acomiadament objectiu o l'extinció del seu contracte, amb plans de recol·locació finançats per l'empresa, coordinats amb els Serveis Públics d'Ocupació i amb seguiment de la representació legal, i estendre a tots els expedients l'obligació que avui l'article 51.10 de l'Estatut dels Treballadors limita als acomiadaments col·lectius de més de cinquanta persones.
- Garantir la igualtat de condicions entre les plantilles de les contractistes i les de l'empresa principal, amb responsabilitat solidària en tota la cadena de subcontractació i límits a l'externalització de l'activitat principal.
- Prohibir la contractació de persones a través d'empreses de treball temporal a les administracions públiques.
- Aprovar l'estatut de les persones en pràctiques no laborals, amb compensació econòmica obligat òria ,límits de durada i de nombre de becaris per plantilla, i control de la Inspecció.
- Transposar la directiva de condicions de treball transparents i previsibles, posar fi a les hores complementàries sense preavís i reconèixer el dret preferent a ampliar jornada de qui treballa a temps parcial sense voler-ho, una situació que afecta sobretot les dones.
- Garantir a les persones fixes discontínues la crida en temps i per ordre, el còmput de tota l'antiguitat i una protecció per desocupació adaptada.
- Completar l'equiparació del treball de la llar i de cures, amb prevenció de riscos efectiva, capacitat d'actuació de la Inspecció i un pla de professionalització del sector.

2.15 Igualtat, transició justa i drets sindicals

Aquest darrer bloc recull les mesures per garantir la igualtat salarial i els drets de cura, fer que la transició ecològica es faci comptant amb les plantilles i els territoris i reforçar els drets sindicals en tots els entorns de treball.

- Transposar la directiva europea de transparència retributiva, el termini de la qual va vèncer el juny de 2026, amb dret a conèixer la retribució mitjana del propi grup

per sexe i auditories retributives negociades a les empreses de més de 50 persones.

- Retribuir íntegrament el permís parental, ampliar el permís retribuït per cura de familiars i ampliar els permisos per naixement i cura de menor perquè fomentin la corresponsabilitat entre mares i pares i atenguin les particularitats de les famílies monoparentals.
- Aplicar el Conveni 190 de l'OIT amb protocols negociats contra l'assetjament sexual, per raó de sexe i LGTBIfòbic a totes les empreses.
- Condicionar els grans projectes d'energies renovables, de centres de dades i de reconversió industrial a acords de transició justa amb participació sindical i del territori.
- Garantir el dret de la representació sindical a comunicar-se amb les plantilles a través dels canals digitals de l'empresa, també a les plataformes i en el teletreball.
- Impulsar la regularització de les persones migrants que viuen i treballen a Catalunya, desvincular l'autorització de residència d'un ocupador concret i ratificar el Conveni internacional de les Nacions Unides de 1990 sobre la protecció dels drets de tots els treballadors migrants i dels membres de les seves famílies.
- Eliminar les dobles escales salarials i garantir una formació real i tutelada en els contractes formatius.